

Може ли промяната на изборните правила да повлияе върху резултатите от вота за Европейски парламент?

Публикуван на: 29-05-2009

Източник: [Портал Европа](#)

По изследване на Саймън Хикс, Сара Хагеман, януари 2008 г.

Саймън Хикс е професор по европейски и сравнителни политики в London School of Economics and Political Science. Сара Хагеман е анализатор в Центъра по европейски политики в Брюксел. Общото им изследване "Може ли промяната на изборните правила да поправи резултатите от изборите за Европейски парламент?" е представено за първи път на заседание на Комисията по конституционни въпроси на ЕП през март 2008 г.

Хикс и Хагеман припомнят, че след шест преки избори за Европейски парламент, Европейският парламент се е провалил в съзнателните си усилия да създаде "електорална връзка" между гражданите и политиците в Европарламента, в частност, и в ЕС като цяло. Изследователите се опитват да отговорят еднозначно на въпроса дали промяна в механизма на изборите може да промени ситуацията, създавайки по-добра връзка. "Заклучението от това проучване е "да" - нова избирателна система може значително да подобри ситуацията", се казва в документа.

Хикс и Хагеман смятат, че в краткосрочен план е малко вероятно промяна в избирателната система на изборите за Европейския парламент да предизвика изменение в силно изразения "второстепенен" характер на вота, както и на начина, по който националните партии и медии се отнасят към изборите за Европейски парламент.

Според тях за насърчаване на нова избирателна връзка в европейската политика, най-добрата система за провеждането на избори за Европейски парламент би включвала сравнително малки многочленни райони и отворена бюлетина във всички държави-членки на ЕС.

Според експертите това не е единственото и изчерпателно решение за предизикателствата пред ЕП, но може да доведе избирателите до мнението, че имат истински избор.

Ако се запазят големите единни национални райони и се въведе изцяло отворена листа за гласуване, има опасност изборната борба да заприлича на "национален конкурс за красота" между известни политически личности, вместо на партийно-политическа кампания.

Според Хикс и Хагеман единствено смислено нещо, което партиите, медиите и гласоподавателите могат да направят на нови евроизбори, е да ги използват за влияние върху следващите национални избори на парламент и правителство. Като доводи за това заключение авторите извеждат:

- » стимулите за ангажиране в изборите за ЕП са почти незначителни за избирателите и партиите

- » тъй като местата в изборите за ЕП се разпределят по пропорционален принцип, при който и да

Може ли промяната на изборните правила да повлияе върху резултатите от вота за Европейски парламент?

е нов вот за Европейски парламент, е вероятно мястото на центристите да се промени само слабо наляво или дясно в сравнение с предишния мандат

» ЕП не формира правителство на европейско ниво, затова и резултатите от изборите няма да променят значително посоката на европейските политики.

Другият въпрос, които изследването проучва, е дали избирателите използват вота за Европейски парламент, за да възнаградят или накажат своите евродепутати за тяхната работа в Брюксел. Отговорът е "не".

"Изборите в демократичните политики не са единствено за влияние върху формирането на правителство и за посоката на политиките. Те са за влияние върху поведението на отделните политици, така че те да защитават интересите на своите избиратели, да ги държат отговорни". Според Хикс и Хагеман стимулите за националните партии и избиратели за по-силно ангажиране в европейската политики могат да се променят по два начина. Те препоръчват залогът на изборите за ЕП да е по-висок, например ако изходът от евровота има по-директно действие върху посоката на европейските политики и отразява тенденциите от ежедневието на европейците. Авторите препоръчват и вотът да има отношение към избора на председателя на ЕК, преговорите за бюджета и др. Според тях е важно гласоподавателите да виждат по-ясна връзката между техния избор и съдържанието на европейските политики.

Относно подобряването на връзката между избирателя и отделните евродепутати експертите препоръчват промяна на избирателната система, използвана за вота за ЕП. Размерът на избирателния район на даден кандидат и структурата на бюлетината имат значителен ефект върху стимула на кандидата за повишаване на репутацията му сред гражданите.

Съществуват три основни начина за структуриране на бюлетините:»

» Затворена структура, при която гражданите могат да избират между партии или списък от кандидати от дадена партия;

» Подредена структура, при която са дадени предварително изработени списъци от кандидати и гражданите могат да избират да гласуват за партия или за отделен кандидат от листата на определена партия, като кандидатите трябва да получат сравнително голяма част от гласовете, за да бъде променен първоначалния ред

» Отворена структура, при която за всеки избирателен район има няколко кандидати от всяка партия, а гражданите избират един (или повече) кандидати (вместо да гласуват на партийен принцип) и броят на гласовете за определен кандидат има пряко значение за това кои кандидати са избрани от всяка партия.

Така при "затворения" вид бюлетина, колкото по-голям е районът, толкова по-малък е стимулът за кандидата да работи за гласуването за него като личност.

При "отворените" бюлетини, колкото е по-голям размерът на района, толкова е по-голям и стимулът на кандидата да се бори за лични гласове.

Може ли промяната на изборните правила да повлияе върху резултатите от вота за Европейски парламент?

Въпросът за това каква е най-добрата комбинация от вид бюлетина и размер на избирателния район остава. Зависи от обстоятелствата. Повечето политолози твърдят, че ако обхватът на избирателния район е много голям, е по-добре бюлетините да са затворени, отколкото отворени. Въпреки това, ако обхватът на избирателния район е сравнително малък, повечето политолози определят отворената бюлетина като по-добър вариант. Изборите на национално равнище ще запазят характера си на междупартийна битка, а на регионално равнище кандидатите от отделните партии ще бъдат принудени да се съревновават по-активно. От своя страна гражданите ще гласуват за дадена личност, а не просто за определена партия.

Единадесет от страните-членки, които избират общо 286 евродепутати (36 процента), вече са разделени на сравнително малки области. Осем държави-членки, които избират 188 депутати (24 процента), използват избирателни райони със среден размер.

Същевременно 18 държави, които избират 41 процента от общия брой на депутатите в Европейския парламент (318 места), използват или отворена или полу-отворена бюлетина, докато останалите девет държави-членки, които избират 467 евродепутати (59 процента), използват затворена бюлетина.

С друго думи, 267 от евродепутатите вече са избирани в сравнително малки избирателни райони и при отворена бюлетина, а 260 са от големи избирателни райони със затворени бюлетини.

Проучване на "Евробарометър" веднага след изборите през юни 2004 год. показва, че структурата на бюлетината и обхватът на избирателните райони имат значителен ефект върху начина, по който евродепутатите са организирали кампаниите за изборите.

Данните предполагат силна връзка между обхвата на избирателния район, вида на бюлетината и това до колко кандидатите са влезли в контакт с гражданите, както и дали гражданите са се чувствали добре информирани за европейските парламентарни избори от 2004 год.

Въпреки това, поради факта, че повечето от системите, които използват затворени бюлетини, имат големи избирателни секции, не можем въз основа на прости двувалентни връзки да посочим дали размерът на избирателния район или структурата на бюлетината са в основата на по-високата ангажираност на гражданите.

Общият брой на евродепутатите, избрани в дадена държава-членка според размера на избирателния район, може да покаже дали гражданите усещат, че имат директна връзка със своите представители в ЕП.

Възможността евродепутатите да влязат в контакт с гражданите в страни с отворена бюлетина е повече от 20 процента по-голяма, отколкото в страни със затворени бюлетини.

Гражданите на страните-членки, където се използват отворени бюлетини са около 10 процента по-склонни да се чувстват добре информирани за изборите, спрямо гражданите в държавите-членки с подредена бюлетина, и с 15 процента повече, в сравнение със страните със затворени бюлетини.

Явен е и ефектът върху избирателната активност. В страните с отворена бюлетина, гласоподавателите са с почти 10 процента по-склонни да гласуват, отколкото в системите, които използват подредена или затворена бюлетина.

Данните предполагат, че структурата на избирателната система, използвана в изборите за ЕП е една от основните причини за това гражданите в Ирландия, Малта, Люксембург, Италия и Финландия да се чувстват значително по-ангажирани в процеса на избиране на техните

Може ли промяната на изборните правила да повлияе върху резултатите от вота за Европейски парламент?

евродепутати, в сравнение с гражданите в Германия, Португалия, Гърция, Полша и Холандия. Идеалният размер на изборните райони вероятно е между 4 и 10 депутата на район. Въпреки това, ако държава-членка има между 10 и 20 евродепутати, които се избират в рамките на цялата страна, и се въведе отворена структура на бюлетините, би било по-добре територията на страната да се разпредели на няколко по-малки поднационални избирателни района с между 4 и 8 евродепутати.

Пълният текст на изследването четете на английски език [ТУК](#) или на [интернет страницата на Саймън Хикс](#) .